

Sygn. akt III AUa 18/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Sylwia Zawadzka	

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2018 r. w Lublinie

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 1 grudnia 2017 r. sygn. akt VI U 605/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od S. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Jacek Chaciński Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda

III AUa 18/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. odmawiającej prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

S. S. urodził się (...). Prawomocną decyzją

z 24 lutego 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z ubezpieczenia społecznego.

W dniu 20 kwietnia 2017 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę pomostową. Zaskarżoną decyzją z dnia 24 maja 2017 r. pozwany odmówił prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie wykonywał w okresach 26.01.1978r.-26.04.1979r., 04.05.1981r.-18.07.1988r., 01.01.1992r.-31.12.2008r. prac wymienionych w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy z 19 grudnia 2008 roku emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca okresie od 26.01.1978 r. do 18.07.1988 r. - na pełnym etacie, od 26.06.1989 r. do 30.06.1990 r. - na 7/8 etatu i od 01.01.1992r. do 30.04.2012r. - na pełnym etacie, był zatrudniony w Fabryce (...) w R. na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu w odlewni. W tym czasie od(...)do (...)odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W zakładzie pracy produkowane były łączniki do grzejników, do rur, kształtki. Części te wykonywane były z żeliwa, które wytapiano w piecach i przelewano do kadzi. Następnie zalewacze pobierali żeliwo i zalewali nim formy. Z kolei wybijacze wybijali zastygnięte żeliwo.

Na wydziale odlewni pracowali odlewnicy, formierze, zalewacze form, piecowi, wytapiacze metalu, pracownicy do wybijania odlewów. Do obowiązków wnioskodawcy należało utrzymanie w sprawności maszyn odlewniczych, tj. formierek, automatów do wybijania odlewów, przenośników stalowych, taśmowych, wizymatów, konwoi, krat służących do oddzielania odlewu od masy formierskiej. Usuwał awarie, drobne usterki, przeprowadzał przeglądy. Czasami tylko remontował piece odlewnicze, ponieważ do tych robót była przydzielona inna brygada. Pracował na zmiany. Na hali panowała wysoka temperatura, przekroczone były normy hałasu i zapylenia. Przeważnie prace wykonywane były na hali produkcyjnej, sporadycznie w warsztacie.

Powyższy, niesporny stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt pozwanego organu oraz znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy a także na podstawie wyjaśnień wnioskodawcy i zeznań przesłuchanych świadków. Nie były one kwestionowane a Sąd Okręgowy uznał je za wiarygodne, gdyż są ze sobą zbieżne.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania, przywołując przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku poz. 965 z późn. zm.). Zgodnie z treścią art. 4 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 cyt. ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 roku okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 748 z późn. zm.), jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4 tej ustawy a w tym przesłanki wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych wymienionej w załączniku do tej ustawy.

Z kolei możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 cyt. ustawy o emeryturach pomostowych przewiduje art. 49 ustawy, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1 – 5 i 7 i art. 5 – 12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w punkcie 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Oznacza to, że art. 49 cyt. ustawy w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby ubezpieczony spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 roku) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis ten uniemożliwia nabycie prawa do świadczenia po uwzględnieniu 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Taka możliwość istnieje jedynie w przypadku ubezpieczonych spełniających warunek wykonywania po dniu

31 grudnia 2008 roku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ale jest ona wyłączona w stosunku do osób, które takiej pracy po wskazanej dacie nie wykonywały, a w rezultacie nie spełniają warunku określonego w art. 4 pkt 6 tej ustawy.

Sąd Okręgowy zważył, że w konsekwencji osoba ubiegającą się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008 roku nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę

w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 roku, II UK 164/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2012 roku, I UP 164/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2013 roku, III UK 106/12 - niepubl.). Wynika z tego, że brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak zakwalifikowany.

Wnioskodawca w dniu (...)osiągnął wiek emerytalny(...)lat, udowodnił co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz rozwiązał stosunek pracy. W spornych okresach pracował na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu w odlewni, które to stanowisko wymienione jest w dziale XIV, poz. 25 pkt 1 załącznika nr 1 do wykazu A cyt. rozporządzenia, jako praca polegająca na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w tym wykazie.

Jednakże prac tych w okresie od 26.01.1978r. do 31.12. 2008r. i po tej dacie nie można zakwalifikować jako pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W załączniku nr 1 pkt 4 do ustawy o emeryturach pomostowych wymienione są prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym, rozgrzanym materiałem (żeliwo, staliwo, metale nieżelazne i ich stopy), w punkcie 5 – prace bezpośrednio przy ręcznej obróbce wykańczającej odlewy, w pkt 6 prace bezpośrednio przy obsłudze wielkich pieców stalowniczych lub odlewniczych. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca takich prac nie wykonywał.

Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, skarżący nie spełnił warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 cyt. ustawy o emeryturach pomostowych.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości i zarzucając sprzeczność z obowiązującym prawem, gdyż mimo wykonywania pracy w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu, Sąd nie ustalił mu prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca nie wykazał wymaganego przez przepisy prawa stażu pracy w warunkach szczególnych, dlatego nie ma prawa do emerytury pomostowej. Emerytura ta ma charakter wyjątkowy, przejściowy a dla jej uzyskania niezbędne jest spełnienie łącznie wszystkich warunków określonych w ustawie o emeryturach pomostowych. Warunki te zostały dokładnie określone w przepisach prawa, które należy ściśle interpretować.

Zgodnie z art. 4 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przy czym w art. 3 ust. 1 ustawy zdefiniowane zostały prace wykonywane w szczególnych warunkach, a w ust. 3 prace o szczególnym charakterze.

Skarżący nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, rodzajowo skonkretyzowanej w załącznikach nr 1 i nr 2 do tej ustawy, aczkolwiek wykonywał pracę wymienioną w wykazie A cyt. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wymienioną w dziale XIV, pod poz. 25. Wnioskodawca zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wymienione są prace wymienione w wykazie. Nie jest to jednak wystarczające dla uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

Art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych przewiduje również możliwość nabycia prawa do emerytury pomostowej przez osoby, które nie udowodniły po dniu 31 grudnia 2008 r pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,

w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Stosownie do tego przepisu, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5, 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Wnioskodawca nie spełnił warunku posiadania do dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, to jest do 1 stycznia 2009 r., posiadania 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, to jest zdefiniowanych w tej ustawie.

W powyższych okolicznościach nie może nabyć prawa do emerytury pomostowej, zaś treść apelacji wskazuje, że skarżący nie rozumie przesłanek nabywania prawa do emerytury pomostowej, myląc jej przepisy z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 184 tej ustawy ustanawia inne kryteria nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012 r, II UK 164/11, (Legalis nr 491872): warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, z więc po 1 stycznia 2009 r. Osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że praca wnioskodawcy w Fabryce (...) na stanowisku ślusarza utrzymania ruchu w odlewni nie jest pracą wymienioną w wykazie nr 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Praca uprawniająca do emerytury pomostowej, to praca wykonywana w warunkach wskazanych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ale też skonkretyzowana w załącznikach nr 1 i nr 2 do ustawy. Wnioskodawca nie wykonywał pracy tego rodzaju, dlatego nie spełnił przesłanek do nabycia prawa do emerytury.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy wydał trafny i zgodny z obowiązującymi przepisami wyrok, zatem apelacja wnioskodawcy jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.

Wnioskodawca jest stroną przegrywającą sprawę, zatem obowiązany jest zwrócić przeciwnikowi koszty procesu, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł. Zasądzając koszty procesu Sąd Apelacyjny miał na uwadze treść § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz. 265).